

Ikt. sz.: GAB-42/13-2/2024/FV

FV-1/2024. sz. ülés
(FV-4/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Gazdasági Bizottságának**
Fogyasztóvédelmi Albizottsága
2024. április 16-án, kedden, 9 óra 38 perckor
az Országház Tisza Kálmán termében (főemelet 37.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A mesterséges intelligencia fogyasztók számára nyújtott előnyei, valamint az AI-alapú rendszerek és szolgáltatások fogyasztóvédelmi kockázatai</i>	5
<i>Jakab Roland tájékoztatója</i>	5
<i>Dr. Vajda Viktor tájékoztatója</i>	9
<i>Kérdések, válaszok</i>	17
<i>Az ülés berekesztése</i>	23

Napirendi javaslat

1. A mesterséges intelligencia fogyasztók számára nyújtott előnyei, valamint az AI-alapú rendszerek és szolgáltatások fogyasztóvédelmi kockázatai
Előadó:
a Neumann János Nonprofit Közhasznú Kft. képviselője
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

Az albizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Z. Kárpát Dániel (Jobbik), az albizottság elnöke

Barcza Attila (Fidesz)

Cseresnyés Péter (Fidesz)

Tordai Bence (Párbeszéd)

Helyettesítési megbízást adott

Szatmáry Kristóf (Fidesz) Cseresnyés Péternek (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Szóke Máté bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Jakab Roland elnök (Mesterséges Intelligencia Koalíció)

Dr. Vajda Viktor ügyvezető-helyettes (Neumann János Nonprofit
Közhasznú Kft.)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 38 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Nagy tisztelettel köszöntöm a Gazdasági Bizottság Fogyasztóvédelmi Albizottságának ülésén megjelent kedves vendégeinket, a bizottság tagjait, a munkatársakat, a gyorsíró hölgyet is, akik most a kedvünkért a szokásos időpontnál egy kicsit korábban megjelentek ezen az ülésen.

Az első technikai feladatomban a határozatképeség megállapítása. Mint vendégeinknek jeleztem, egy albizottság viszonylag alacsonyabb létszámú egy főbizottsághoz képest, de szerencsére négy képviselőtársunk személyesen, illetve egy fő eseti képviselői megbízással van jelen, így módon tehát nincs akadálya a határozatképeség megállapításának. Ez annyiból örömteli, hogy munkánkat érdemi szinten el tudjuk kezdeni.

Mivel mára egy komolyabb napirendi pontot terveztünk, ezért nagyon fontos, hogy az előzetesen kiküldött napirendről határozzunk. Képviselőtársaim előzetesen megkapták a mai ülésre szóló meghívót.

Kérdezem, ki az, aki a kiküldött napirendi javaslatot elfogadja, illetve van-e valamilyen hozzáfűznievaló ezzel kapcsolatban. *(Senki sem jelentkezik.)* Aki elfogadja a napirendet, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)*

Úgy látom, hogy egyhangú döntésünk született, tehát a napirendünket egyhangúlag elfogadtuk.

A mesterséges intelligencia fogyasztók számára nyújtott előnyei, valamint az AI-alapú rendszerek és szolgáltatások fogyasztóvédelmi kockázatai

1. napirendi pontunk azzal a furcsa címmel ment ki, miszerint „A mesterséges intelligencia fogyasztók számára nyújtott előnyei, valamint az AI-alapú rendszerek és szolgáltatások fogyasztóvédelmi kockázatai”, ennek tárgyalására kerüljön sor. Majdnem lehetetlen feladat elé állítottuk meghívott vendégeinket, de nagy tisztelettel köszöntöm Jakab Roland elnök urat a Mesterséges Intelligencia Koalíció részéről, illetve dr. Vajda Viktor ügyvezető-helyettes urat a Neumann János Nonprofit Közhasznú Kft. részéről.

Amikor arra utaltam, hogy majdnem lehetetlen a feladat, akkor arra a dimenzióra gondoltam, hogy a mesterséges intelligencia amúgy is szerteágazó témaköreit kellene a fogyasztóvédelemmel valahogy kapcsolatba hozni. Mindez kétségkívül nem könnyű, de megtiszteltetés számomra, számunkra, hogy az albizottság ülésén a hazánkban ebben a témakörben fellelhető nagyon-nagyon komoly szakmai szervezet vezetősége és szervezetek vezetői foglalnak most helyet a köreinkben. Ők egy nagyon alapos prezentációval is készültek, ezért arra kérem tisztelt bizottsági tagtársaimat is, hogy adózzunk ennek megfelelő figyelemmel.

Ennek szellemében át is adnám a szót Jakab Roland elnök úrnak, parancsoljon!

Jakab Roland tájékoztatója

JAKAB ROLAND elnök (Mesterséges Intelligencia Koalíció): Elnök Úr! Nagyon szépen köszönöm a meghívást. Köszönöm szépen, hogy ma itt lehetünk és beszélhetünk a mesterséges intelligenciáról, a fogyasztóvédelmi aspektusairól, kockázatairól.

Ahogy az elnök úr is említette, ez egy rendkívül szerteágazó téma, az életünk minden szegmensére, a gazdaság minden alrendszerére átalakító erejű hatást gyakorol

a következő években, és ezért is nagyon fontos, hogy ezekről a például fogyasztóvédelmi kérdésekről, kockázatokról minél többször, minél több helyen, minél részletesebben tudjunk egymással beszélgetni, megosztani azokat a fontos gondolatokat, amelyek alapvetően befolyásolják a mindennapjainkat a következő időszakban.

Nos, a mai alkalomra egy prezentációval készültünk, melyben röviden bemutatnánk azt, hogy a Mesterséges Intelligencia Koalíció milyen tevékenységeket lát el, miért jött létre, és mik azok a nagyon fontos gondolatok, nagyon fontos javaslatok, amelyek mentén a következő időszakot föl kívánjuk építeni.

ELNÖK: Nagyon köszönjük, elnök úr. A hárszabály értelmében, amikor a prezentáció szóban bemutatásra kerül, akkor meg kell kérdeznem a bizottsági tagtársakat, hogy van-e valakinek ez ellen kifogása. *(Senki sem jelentkezik.)* Látom, hogy nincsen. Ennek szellemében át is adom a szót, immár hivatalosabb formában is, a prezentáció megtartásához. Parancsoljon!

JAKAB ROLAND elnök (Mesterséges Intelligencia Koalíció): *(Előadását kivetített prezentáció kíséri.)* Köszönöm szépen, elnök úr. Nos, a mai alkalomra egy olyan előadással készültünk, ami bemutatja Magyarország egyik legnagyobb technológiai szakmai közösségének az aktivitását, bemutatja azt, hogy milyen struktúrában, milyen nagy témák mentén milyen gondolatokat fogalmazunk meg, és azokat milyen formában javasoljuk megtárgyalásra az illetékes bizottságok, az illetékes szakmai szervezetek, döntéshozók számára.

Kollégám, dr. Vajda Viktor a konkrét prezentációjában áttekintést ad az AI-alapú rendszerekről és szolgáltatásokról, az európai uniós rendelettervezetről és bizonyos megfontolásokról, amelyek a fogyasztóvédelemhez szervesen kapcsolódnak és relevanciával bírnak, akár a mostani albizottsági üléshez adnak nekünk egy nagyon jó, átfogó képet, hogy mik ezek a megfontolások, amelyekről beszélnünk kell. Illetve talán, azt gondolom, hogy egy kicsit a jövőbe mutatóan is bemutatja azokat a fontos szempontokat, amelyekre a döntéshozóknak aktívan figyelniük kell, és megfelelő válaszokat, megfelelő szabályozási környezetet kell kialakítaniuk.

Nos, akkor, ha megengedik, rá is térnék. Ahogy említettem, néhány szót arról, hogy milyen tevékenységeket lát el a Mesterséges Intelligencia Koalíció Magyarországon, mi a küldetésünk.

Nos, a koalíció 2018-ban jött létre annak érdekében, hogy Magyarország a mesterségesintelligencia-fejlesztések és -alkalmazások terén az európai élvonalba kerüljön, és legyen egy nagyon fontos véleményünk a nemzetközi MI-közösség számára, hogy Magyarország a digitális önrendelkezés kérdéseiben, illetve bizonyos technológiai kérdésekben milyen álláspontot fogalmaz meg, és ezt az álláspontot úgy alakítsuk ki, hogy a legszélesebb értelemben vett szakmai konszenzus jelenjen meg mögötte.

Az alapításkor az volt a szándékunk, hogy mind az MI-fejlesztők, mind az MI felhasználói oldalát képviselő piaci és állami szereplők, az akadémiai szféra, a szakmai szervezetek és az állami intézmények közösen határozzák meg a mesterséges intelligencia hazai fejlesztésének irányait és kereteit, egyfajta állandó szakmai és együttműködési fórumot biztosítva ennek a közösségnek.

Ahogy említettem, 2018 óta egy nagyon aktív időszakot tudhatunk magunk mögött. Már 2019-ben egy azonnali intézkedési csomagot készítettünk elő, a mesterséges intelligencia akciótervet, amelyet 2020-ban Magyarország mesterségesintelligencia-stratégiája követett. Ebben a stratégiai dokumentumban, ennek a preambulumban előre jeleztük, hogy a stratégia egy élő dokumentum, a rendszeres felülvizsgálatának meg kell történnie, egyrészt azért, mert a technológia

rendkívül gyorsan fejlődik; 2020-ban még kevésbé volt ismert például a generatív mesterséges intelligencia, akkor még nagy nyelvi modellekről beszéltünk, természetes nyelvfeldolgozásról. Természetesen a stratégiában erre már kitértünk, de ennek a mértéke, mérete, amit később, 2022 végén az OpenAI alkalmazásán keresztül tapasztalhattunk, természetesen azonnali beavatkozási igényeket vet föl, és a stratégia felülvizsgálata során nekünk erre nagyon nagy tekintettel kell lennünk. Tehát élő dokumentum, azért, mert 2030-ig szóló célokat határoz meg, 2025-ig irányoz elő intézkedéseket. Gyorsan fejlődik a technológia, a mesterséges intelligencia adaptálásából fakadóan nagyon sok tapasztalatot gyűjtünk, ezeknek a finomhangolását kell folyamatosan elvégeznünk a stratégián, és két évente megújítanunk.

2024-ben esedékes - 2024 második, harmadik negyedében - ennek a stratégiának a megújítása. Az ezzel kapcsolatos szakmai munka jelenleg folyik, tehát az előkészítése jelenleg folyik, és igyekszünk minél szélesebb körben olyan javaslatokat megfogalmazni, amelyet utána a kormányzat, a szakpolitika a saját gazdaságfejlesztési céljaiba, stratégiáiba be tud építeni.

Jelenleg közel ötszáz tagszervezetünk van. Nagyon fontos, hogy a mesterséges intelligenciáról a tagjaink, illetve az általunk delegált szakértők a különböző szakmai fórumokon, rendezvényeken folyamatosan megszólalnak. Nagyon fontos az, hogy jelenleg ez a közel ötszáz tagszervezet ezer mesterségesintelligencia-szakértővel dolgozik, tehát a levelezési listánkon közvetlenül ezer főt tudunk megszólítani, hat munkacsoportban végezzük a munkánkat, a technológiától kezdve az alkalmazásokon át a nemzetközi kapcsolatokon keresztül az adatgazdasághoz kapcsolódó kérdésekről rendszeresen, kétheti szinten, munkacsoportülések keretében beszélgetünk.

Nagy rendezvényeket is szervezünk, ahol a tagjaink bemutathatják a legújabb módszereiket, a legújabb technológiai újdonságaikat, beszélhetünk arról, hogy ezt milyen módon lenne érdemes a piacra bevezetni. Nagyon sok olyan tartalmat készítünk, ami a technológia hatását kívánja bemutatni, ami egy adott technológiáról szól, ami egy adatgazdasághoz kapcsolódó lehetőséget villant föl, és nagyon sok olyan projekttemát fogalmazunk meg heti, kétheti szinten, amellyel a tagjaink foglalkoznak.

Különösen büszkék vagyunk a mesterségesintelligencia-kihívásra, amely egy két-három óra idő befektetésével elvégezhető alapozó kurzus, amelyen keresztül mindenki megismerheti, hogy ez pontosan mit is takar, ennek a technológiának milyen felhasználási lehetőségei vannak, hogyan lesz ez része az életünknek. Ez egy olyan program, amelyet szintén meg kívánunk újítani az év során. Ahogy látszik ebből a rövid, az itt a prezentációban is közzétett számadatból, nagyon aktívak a tagjaink, a munkacsoportjaink, nagyon örülünk, hogy a tagszervezeteink száma is folyamatosan bővül, és a nemzetközi térben is láthatóvá váltunk. Az ITU-nak, ami az egyik legnagyobb nemzetközi AI-szervezet, az International Telecommunication Unionnak a kiemelt gyémántdíját nyerte el a magyarországi mesterségesintelligencia-kihívás, amelyet a szervezet főtitkára adott át a szervezetünk képviselőinek néhány hónappal ezelőtt.

Ahogy említettem, a nemzetközi kapcsolatoknak, a tudásmegosztásnak is nagyon komoly figyelmet szentelünk. A nagykövetségek által szervezett tematikus mesterségesintelligencia-konferenciákon rendszeresen részt veszünk, igyekszünk kapcsolatot kialakítani a hozzánk hasonló, más országokban működő szakmai szervezetekkel, vagy tematikusan egy adott témára szervezünk egy konferenciát vagy egy szemináriumot, vagy átfogóan beszélünk arról, hogy mely országok milyen megközelítést választanak a technológia gazdaság- és társadalombeli adaptációjára, milyen szabályokat fontolgatnak, és ezeket milyen módon alkalmazzák, implementálják a jogrendszerükben.

Nagyon fontos, hogy kapcsolatokat ápolunk és tartunk fenn a szakmai szervezetekkel, és ahogy látható, Brazíliától Spanyolország, Olaszország, Portugália, a skandináv országok irányába is nyitottunk, és intenzív kapcsolatot ápolunk ottani szakmai szervezetekkel.

Hogy mik azok, amikre a következő időszakban fókuszálni kívánunk. Az előbb említett mesterségesintelligencia-kihívás kurzust szeretnénk megújítani, a generatív mesterséges intelligencia képességeit hangsúlyosabban bemutatni ebben a képzési anyagban, hogy egy általános műveltséget alakítsunk ki, terjesszünk, fejlesszünk, és minél többen megismerjék a technológiában rejlő lehetőségeket. Fontos, hogy Magyarországnak is legyenek szuperszámítógépei, illetve egy olyan technológiai infrastruktúrája, amelyen keresztül MI-modelltanításokat lehet végezni, amelyen keresztül kutatási projekteket lehet megvalósítani, a felsőoktatás számára hozzáférhető infrastrukturális kereteket tudunk biztosítani, és természetesen a kkv-k számára is nagyon fontos, hogy megfelelő számítási kapacitás álljon rendelkezésre, és ezen keresztül biztosítsuk az erőforrások hatékony megosztását.

Változatlanul fontosnak tartjuk, hogy jól működő adatgazdaságunk legyen, legyenek adattárcák, az adatvagyon felett legyen rendelkezési jogunk, és a rendelkezési jog, tehát az adatvagyon feletti rendelkezési jog tényleges lehetőségeit kell megteremteni. Itt számos javaslatot dolgozunk ki, és folyamatosan a döntéshozók elé terjesztjük ezeket a megfontolásokat, amely alapján dinamizálni lehetne a gazdaságfejlesztés céljait, illetve különböző lehetőségeket, szolgáltatásokhoz való hozzáférést, különböző olyan alkalmazásokat lehetne bevezetni, akár az állam működésének vonatkozásában a szolgáltatások biztosításán keresztül, akár a kkv-k fejlesztéseire kapcsolódóan, amelyek mind-mind a gazdaság fejlődését segítik elő.

Egy tudáshálózat kiépítésére teszünk javaslatot, hogy a kis- és középvállalatok minél szélesebb körben használják, éljenek az MI-technológia nyújtotta lehetőségekkel. Különböző felhasználási eseteket dolgozunk ki, bemutatjuk, hogy egy adott szakma képviselője milyen módon kezdheti el végiggondolni azt, hogy az ő életére a mesterséges intelligencia milyen hatással lesz, hogyan tudná a saját vállalkozását, a saját termékkínálatát, szolgáltatáskínálatát ezen keresztül megerősíteni, bővíteni, hogyan tudna jobb szolgáltatást biztosítani a felhasználói, ügyfelei számára.

Tehát konkrét felhasználási eseteket mutatunk be mindenféle szakma képviselőinek, egy gyártó cég számára, adott esetben egy szolgáltatást végző kisiparos számára, vagy a nagyvállalatok számára, hogy hogyan induljanak el, hogyan kezdjenek hozzá, milyen alkalmazások vannak már, amelyek viszonylag kis befektetéssel már hozzáférhetőek, és gondolkodjanak el azon, hogy elinduljanak a technológiafejlesztés útján. Éppen azért, hogy relevánsak és versenyképesek maradjanak a hazai és a nemzetközi piacokon, szeretnénk, illetve ösztönözzük, hogy Magyarországon épüljön ki egy technológiai kísérleti környezet, ahol a technológia különböző aspektusait vizsgálhatják a kutatók, a hallgatók, illetve a kkv-szektor fejlesztői, álljon rendelkezésre egy jogi-szabályozási kísérletező környezet.

Folyamatosan vizsgáljuk azt, hogy a technológiának milyen hatása lesz a foglalkoztatásra, szeretnénk létrehozni egy munkaadói modellező és felkészítői környezetet. Folyamatosan nyomon követjük, hogy milyen nemzetközi szabályozási és piaci folyamatok vannak a világban, ezeket hitelesen és tárgyyszerűen értékeljük, és szeretnénk olyan központokat építeni, amelyen keresztül egy kkv számára láthatóvá válik, hogy a mesterséges intelligenciát az ő működési folyamataiban, a gyártási folyamataiban hol alkalmazhatja, és ez milyen hozzáadott értéket jelenthet a jövője szempontjából.

Nos, ezek azok a legfontosabb témák, amelyekkel most a koalíció szakmai közössége foglalkozik. Ahogy említettem, különböző javaslatokat fogalmazunk meg,

amelyek mentén, nagyon bízunk benne, hogy a különböző iparstratégiai elképzelésekbe, dokumentumokba ezekből minél több be tud épülni. Amit kiemelten fontosnak tartunk, hogy vigyük közel a mindennapi emberekhez annak az üzenetét, hogy a mesterséges intelligencia a mindennapjaink részét fogja képezni, mindenki készüljön fel arra, hogy az ő személyes életpályája tekintetében ez milyen hatást fog kiváltani, képezze magát ezen a területen. Hiszen amit most látunk, az egyértelműen az - és a nemzetközi elemzések is ezt mutatják -, hogy ugyan bizonyos munkaköröket megszüntet a mesterséges intelligencia, de nagyon sok új munkahelyet, új munkakört teremt, amelyek korábban nem léteztek. Tehát nem a mesterséges intelligencia fogja elvenni az emberek munkáját, hanem azok, akik a mesterséges intelligenciát eszközként használják, és ezt nagyon fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy ez egy eszköz, azok fogják elvenni a munkát azoktól, akik nem élnek vele, és nem használják az MI-t a mindennapjaik során.

Ezzel a néhány bevezető gondolattal adnám át a szót ügyvezető-helyettes úrnak, és bízom benne, hogy nagyon sok kérdésről tudunk majd konkrétan beszélni az előadásaink után.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Dr. Vajda Viktoré a szó, jelezvén, hogy az elmondottakat követően a bizottság tagjai természetesen hozzá tudnak szólni, kérdéseiket meg tudják fogalmazni, és aztán természetesen majd visszaadom a szót utólagos reagálásra a prezentációt tartóknak. Parancsoljon, Vajda úr, öné a szó!

Dr. Vajda Viktor tájékoztatója

DR. VAJDA VIKTOR ügyvezető-helyettes (Neumann János Nonprofit Közhasznú Kft.): *(Előadását kivetített prezentáció kíséri.)* Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm a bizottság tagjait. Megtisztelő, hogy az önök jelenlétében van módunk szót ejteni egy igen fontos témáról.

Az elnök úr által elmondottak és az én mondandóm közötti átkötést, ha megengedik, azzal teremteném meg, hogy a nevem mellett található három betű, bár látszólag egybecseng a nyelvi modellek szokásos rövidítésével, az én esetemben egy merőben eltérő, posztgraduális titulus, és ezzel is szeretnék majd ennek szellemében kitérni a mesterségesintelligencia-rendszerek emberközpontúságának fontosságára. Már csak azért is, mert bár az elnök úr számos alkalommal hangsúlyozta a kkv-k helyzetbe hozásának szükségességét, jó régre nyúlik vissza az a gondolat, és még John Fitzgerald Kennedy is megfogalmazta, hogy a nap végén valamennyien fogyasztók vagyunk, ez mindenkit összeköt, a jogi személyek mögött álló természetes személyeket, akikben a fogyasztó megmutatkozik, tehát minden esetben emberekről beszélünk.

Tekintettel arra, hogy a mesterséges intelligencia szabályozási környezete eddig soha nem látott érdeklődésre számot tartó folyamatokat él meg az európai uniós jogalkotás terepén, ezért a mesterséges intelligenciáról szóló rendelet az, ami az elsődleges bemutatandó pontom az önök számára. Mégpedig annak okán, mert ez valóban a világ első olyan jogi keretszabályozása, amellyel az Unió igyekszik felzárkózni azon korábbi, sikeresnek mondható törekvéséhez, amely egyrészt a fogyasztóvédelmi szabályozásban, másrészt a személyek személyes adatainak biztonságát célzó GDPR-rendeletben is testet öltött. Ez pedig az a trendsetter minőség, amely akár az Unió határain túlnyúlóan is meghatározza, hogy milyen jogszabályok irányadóak ilyen kiemelten fontos területekre.

Tehát ez az ambíció nem a semmiből fakad, az Uniónak vannak korábban sikeres törekvései; hogy ez a jövőben is megvalósul-e, azt természetesen csak jóslatokba bocsátkozva tudnánk feltárni. Ehhez képest azonban én inkább arra hívnám fel a figyelmet, hogy újfent be tudunk azonosítani egy olyan szabályozási nívumot,

amely eddig nem volt tetten érhető, és amely hordozza ezt az ígéretet. Ez pedig nem más, mint a mesterségesintelligencia-rendszereknek a kockázatalapú megközelítése, amellyel kapcsolatosan igény, egy állítás, hogy ez jövőbiztos lesz. Nem tudjuk, hogy ez a normarendszer valóban kiállja-e az idő próbáját, de annyiban mindenképpen gondos volt a jogalkotó, hogy igyekezett távol tartani magát a technológiai részletektől, és technológiásan megközelítést kívánt alkalmazni. Talán megengedik, hogy hivatkozzak arra, hogy e Ház falai között alkották meg azon korábbi kiváló szabályozást, a magyar polgári törvénykönyvet, 1959-es kiadásában, amely még a telex meg a fax szavakat is használta, tehát kifejezetten egy-egy technológiai megoldásra fókuszálva fejtette ki a szabályozói minőséget, az irányadó rendelkezést. Az ilyenektől a lehetőségekhez képest távol kívánja tartani magát a jövő normarendszere, és azt gondolom, hogy egyébként ez a helyes megközelítés egyúttal.

Ami az MI-rendelet értékajánlata, amiért ez a figyelem középpontjába került, az az, hogy a korábbi, meglévő hatályos jogszabályok által megadható válaszok és az azokban fellelhető bizonyos hiányosságok, hézagok feltöltésre, kitöltésre kerülnek az MI rendlettervezete által. Hangsúlyozom, hogy az Európai Parlament ezt már elfogadta március 13-án, a Tanács döntése, pozitív döntése még várat magára. Ez ugyan egy anticipált és egyébként valószínűsíthetően megerősítő döntés lesz. Az uniós jogszabályok esetében a hatálybalépés nem esik egybe annak tényleges alkalmazandóságával, amely így, a 24 hónapos felkészülési idővel számolva, körülbelül 2026 nyarára tehető.

Tehát egy vágatató technológiai környezetben egy 2026 nyarán ténylegesen alkalmazásba veendő jogszabályról beszélünk, amely ilyen minőségében kellő felkészülési időt biztosít arra, hogy megismerjük annak - most megnéztem - 466 oldalas terjedelmét. Ez a részletezettség egyúttal nem kívánja bonyolítani az életünket, hanem ezzel szemben pontosan az adminisztratív terheknek a korlátozására irányul, és azt kívánja szolgálni, hogy az innováció, amely a szabályozással kéz a kézben szükséges hogy járjon, tehát a műszaki fejlesztések ösztönzőjeként jelenjen meg egy ilyen kiszámítható, biztosan megérthető környezetet teremtő szabályozás, ezáltal Európa felzárkózhasson tengerentúli és egyéb versenytársaihoz, és ne csak pusztán önmagában szabályalkotó minőségében jelenjen meg.

Ami az emberközpontú és etikai működést illeti, az pontosan ugyanaz az értékajánlat, amire az elnök úr is utalt, és amelyet egyébként az OECD korábbi főtitkára, Gurria úr is hangsúlyozott, hogy eszközt szükséges azonosítanunk a mesterséges intelligenciában és bármely más diszruptív technológiában, azok használatával a magunk számára - a megfelelő körben történő alkalmazása esetében - versenyelőnyt kovácsolva, és nem pedig az átláthatóságot lerontva.

Hogy mitől lesz átlátható egy technológia alkalmazása? Attól, hogy világos követelmények vonatkoznak rá, és az alapvető jogoknak a tiszteletben tartása - amelyeket már jó régóta desztilláltak a társadalmak és azok jogalkotói - a jövőben sem lehet kérdéses.

Ez a bizonyos kockázatalapú megközelítés egy jól átlátható rendszert kíván teremteni bármely mesterségesintelligencia-alkalmazás, -szoftver esetében, és ez a besorolás fogja megadni azt az iránytű jellegű jelzést mind a fogyasztók, mind pedig egyébként a kkv-k számára annak tekintetében, hogy hogyan kell viszonyulni egy új megoldáshoz.

A lista élén az „elfogadhatatlan” besorolást nyerő rendszerek vannak, ez pedig azért van így, mert abbéli félelmünket a technológiától, hogy ez az életünket lerontja, a lehetőségeinket beszűkíti, az ez elleni védelmet meg kell hogy teremtsen a norma azáltal, hogy tilalmat állít fel bizonyos megoldásokkal szemben - ezekre számos példát fogok önöknek mutatni a későbbiekben. Ugyanakkor a tömörség mellett a rendlettervezet

megkülönböztet nagy kockázatú, korlátozott kockázatú, valamint végül minimális, avagy szinte kockázatmentes rendszereket is.

Ez a négyes tagozódás minden egyes rendszernek elegendő kell hogy legyen, nincsenek közttes, kettő és feles, három és feles kategóriák, és ahogyan a következő slide-okból is látni fogják, azt gondolom, hogy a garanciák hozzárendelése mellett ez egy jól kidolgozott és még kellően átlátható rendszer. Ha például 12 különböző kategóriával lenne szükséges számolnunk, az megnehezítené az érzékelését a kockázat nagyságrendjének. Azt gondolom, hogy ez egy jól behatárolható mértéket és léptéket kölcsönöz a kockázati besorolásnak.

Struktúráját tekintve az AI Act is ezt reprezentálja, az elfogadhatatlan kockázatoknak a tilalmát helyezi fókuszba, ugyanakkor jó hosszasan listázza azokat a követelményeket, amelyeknek meg kell felelni egy elfogadhatatlan szintet el nem érő, de mégiscsak nagy kockázatot hordozó rendszernek. Ezt a megfelelőségértékelési módozatot is kifejti a jogszabály, tehát megmondja előre, hogy miként fogjuk megközelíteni ezeket a rendszereket, hogyan fogjuk górcső alá venni azokat, és miként fogjuk a végén megállapítani, hogy azok elfogadhatatlan, nagy, korlátozott vagy minimális kockázati szintet érnek-e el, és ehhez egy visszafogott nagyságrendű, átlátható és alapvetően az együttműködés fejlesztését szolgáló irányítási struktúrát is meghatároz a mesterségesintelligencia-rendelettervezet.

A tiltott alkalmazások olyan, már jelenleg is közbeszéd tárgyát képező és ismert rendszereket céloznak, amelyek hosszas párbeszéd eredményeképpen és egészen világos végkövetkeztetésként nem elfogadhatóak. Ilyenek például az egyes távol-keleti országokban alkalmazott social scoring-rendszerek, tehát egy olyan társadalmi pontozási rendszer, amely köznapi tevékenységeink gépi megfigyeléseinek eredményeképpen különböző mértékű pontokat, minősítéseket rendel a cselekvéseinkhez, és ezáltal a különböző jogainkat, lehetőségeinket és kötelezettségeinket is megszabja. Úgy döntött a jogalkotó, hogy tervezetileg ezeket a módozatokat elfogadhatatlannak minősíti.

Ugyanígy a személyes adatoknak azon érzékeny kategóriáit, amelyeket a GDPR 9. cikkelye listáz, tehát például a nemi, faji, etnikai, származási, állampolgársági, vallási vagy politikai szemléleten alapuló megkülönböztetés tilalma itt is megjelenik, és ilyen, megfigyelésalapú biometrikus kategorizálást mesterségesintelligencia-alapú rendszerekkel sem szabad majd a jövőben eszközölni.

Ugyanígy a prediktív rendvédelem, amely egyfajta stigmatizálásra is engedhetne következtetni, úgyszintén tiltólistára került. Az érzelemfelismerés alkalmazása főszabály szerint még a bűnüldözésben is tilalom alá fog esni, tehát a valós idejű robotszaru rendőrségi alkalmazása sem lesz elfogadott. Ezt azért tartom szükségesnek hangsúlyozni, mert egyesek az állam nemkívánatos túlhatalmának megjelenését is vizionálni vélték a mesterséges intelligencia megjelenésében, és azt gondolom, hogy ezek a szabályozási garanciák és tilalmak pontosan megnyugtatólag hatnak ezen korábban aggodalmat megfogalmazó véleményformálókra.

Ami a nagy kockázatú MI-rendszereket illeti, ezen belül két külön kategóriát is megkülönböztet az MI-rendelet, én mégis arra hívnám fel a figyelmüket, hogy itt a megfelelőségértékelésen van a hangsúly. Akár alkotóeleme, tehát elválaszthatatlan része az MI-rendszer egy terméknek, akár maga a termék az, ami a meglévő uniós szabályok alapján, a szabályok hatálya alá esően nyer minősítést, ott ezt a megfelelőségértékelést el kell végezni.

A megfelelőségértékelés jól beazonosítható követelménylistát jelent, amelyekből én néhányat szemléltetesképpen emelek itt ki önöknek. Jól ismert eszközökről van szó: regisztráció, különböző minőségirányítási rendszerek, megfelelő dokumentáció a hatósági ellenőrzés elősegítése érdekében. Fontos, hogy az emberi

felügyeletnek minduntalan meg kell jelennie - ez a kategória ismerős lehet a GDPR-ból, ahol az automatizált profilalkotás esetében a humánintervenció, tehát az emberi beavatkozás lehetősége minduntalan kötelezően biztosítandó -, és fontos az is, hogy az emberi jogi hatásvizsgálatot is minden esetben el kell végezni.

Tehát azoknak az alapvető jogoknak, amelyeknek a tiszteletben tartását semmilyen új technológia, avagy egyébként szabályozási aktus nem veszélyeztetheti, ezeknek az értékeknek a megjelenítését a mesterségesintelligencia-rendelettervezet is hordozza. Hogy egy kézzelfogható példával szemléltessem ezt önöknek, azon orvosi beavatkozásokat segítő rendszerek, ahol a műtét folyamatában a mesterséges intelligencia is bekapcsolódik a vezető sebésznek a munkájába, ott, azt gondolom, hogy különösebb indokolást nem igényel, hogy az ember testi épségéhez fűződő joga mint elidegeníthetetlen jog az mindenképpen primátust kell hogy élvezzen a technológiai innováció előtt, lett légyen annak sikere mégoly ígéretes. Tehát egy körültekintő és kockázatkezelő rendszerről van szó.

Szeretném kihangsúlyozni, hogy nagyon hosszú egyeztetések eredményeképpen született meg a rendelettervezet, és ezért különböző területekre telepít további nagy kockázatú besorolást, így például a több mint 45 millió felhasználóval rendelkező online platformok, amelyek mint online platformok a fogyasztók szempontjából különös relevanciával bírnak, eleve nagy kockázatú besorolást kapnak.

A természetes személyek biometrikus azonosítása is e körbe esik. Itt szeretném kihangsúlyozni, hogy nem egy általános tiltásról van szó, hanem egy körültekintő megfontolásról. Lévén ha egy eltűnt gyermek felkutatásáról van szó, és azt bírói engedélyhez kötött technológiafelhasználás kíséri, tehát a bíró engedélyezi, hogy akár közterületeken is biometrikus azonosítással tudják megtalálni az elveszett kiskorút, úgy külön kivételként az ilyen rendszerek alkalmazhatósága mégis megengedett. De azt gondolom, hogy ez az érdekmérlegelési teszt jól mutatja, hogy nem általános engedély, hanem speciális, érdekhez rendelt, méltányolható érdekhez rendelt felhasználás az, amit megenged a rendelettervezet.

Az igazságszolgáltatás rendszere, azt gondolom, hogy e Ház falai között is nagyon fontos, hogy említést nyerjen, és ezért az általános, MI-re alapított döntéshozatal nagy kockázatú besorolása és tilalma itt is megjelenik. Nem arról van szó, hogy a jogalkalmazásban ne nyerhetne szerepet a mesterséges intelligencia. Ismerünk döntéstámogató modelleket, és azok alkalmazása a továbbiakban is lehetséges, ugyanakkor nem alapítható a döntés kizárólag az MI működésére, az emberi mérlegelést és az emberi számonkérhetőséget a rendelet továbbra is előírja és fenntartja.

Ami a korlátozott kockázatú MI-rendszereket illeti, itt a korlátozottság alapvetően az átláthatóság hiányával vagy annak részlegességével hozható összefüggésbe. Tehát attól korlátozott, hogy nem lehetek biztos abban, hogy jól ítélem meg akár csak magának az MI-nek a megjelenését. Engedjék meg, hogy itt két szemléletes példára hívjam fel a figyelmet, amely vice versa próbálja elemezni ezt az érdekes és figyelemre méltó nexust az ember és a gép viszonylatában.

Alapvetően a fogyasztó oldaláról, a humánum oldaláról megközelítve a kérdést, szükséges, hogy az emberek kifejezett és egyértelmű tájékoztatást kapjanak arra az esetre, hogyha mondjuk chatbotokkal kerülnek kapcsolatba, még abban az esetben is, hogyha egyébként hagyományos utóneveket, mondjuk Katalin elnevezést adunk egy ilyen chatbotnak, és ezáltal azt a benyomást is keltheti a kevésbé körültekintően eljáró fogyasztóban, hogy egy másik élő, természetes személlyel folytat kommunikációt.

A bal oldalon látható kép esetében, amely egyébként egy tegnapi sugárzású adásnak az MTVA-s fotója, arra hívnám fel a figyelmüket, hogy a férfi, akiben talán felismerik Fejős Ádám riportert, egy élő természetes személy, míg a bíbor ruhás hölgy

egy mesterséges intelligencia által generált, hangja tekintetében is mesterséges intelligencia útján megszólaló, nem valós, hanem művi alkotás, amely egy képen szerepelve az élő, természetes személy riporterral akár azt a benyomást is keltheti a kevésbé tájékozott fogyasztóban, hogy két élő, természetes személyt lát. Hogyha - amint az a Delta műsorában is szerepet kap - ez megjelenik, úgy a fogyasztót minden esetben kifejezetten tájékoztatni kell majd arról, hogy mely esetekben szembesül mesterséges intelligenciával. Még egyszer hangsúlyoznám: az emberközpontúság ebben is tetten érhető.

Megfordítanám a képletet: a HVG-n megtalálható videóból azt emelném ki, hogy egy úriember egy olyan pólót öltött magára, amin egy stoptábla, egy közlekedési tábla, a KRESZ-ből is jól ismert stoptábla szerepel. Az úriember ezzel a különböző önvezető járműveket próbálta kihívás elé állítani, miszerint az önvezető jármű megáll-e magától automatikusan, látva pusztán egy illusztrációt, azt valós közlekedési jelnek érzékeli-e. Bizony, ha megtekintik a videót, abban látszik, hogy néhány esetben a mesterséges intelligencia megviccelhető volt - de ez nem is annyira vicces, hiszen ha ez közlekedési balesetet idéz elő, akkor úgy a rendszer tökéletlenségére hívja fel a figyelmet. Tehát nekünk is szükséges felismernünk a mesterséges intelligenciát, és a mesterséges intelligencia észlelése esetében is szükséges az a műszaki fejlettség, amikor a bizodalunkat tényleg teljes mértékben akár egy önvezető autóra tudjuk fektetni.

A negyedik kategória viszonylag kevesebb diskurzust igényel, de mégoly fontos, hiszen ezek azok a rendszerek, amelyek már most is többségében velünk élnek, a minimális kockázatú, besorolású MI-rendszerek. A jelenleg alkalmazásban lévő rendszerek nagy része ebbe a kategóriába esik, elég, ha csak az egyszerű és ártalmatlan videójátékokra gondolunk - bár itt az ártalmatlanságot nem kívánom teljeskörűen minősíteni -, és a spamszűrőket is ide sorolnám, amelyekben van egy olyan algoritmus, amely segíti kiszűrni a nemkívánatos üzeneteket. Itt a kockázatok alacsony, minimális mértékét állapította meg a jogalkotó, és azt gondolom, hogy e tekintetben azért hozott helyes döntést, mert az innováció ösztönzése ezáltal lehetséges, ha nem alapvetően tiltó megközelítést, hanem megengedő, angol szakszóval enabling típusú környezetet teremt a jogalkotó.

Ami az AI-rendelet irányításra és a végrehajtásra, tehát intézményi struktúrára vonatkozó elképzelését illeti, alapvetően egy kétszintű rendszert hoz létre, amely ismeretes lehet akár a versenyhatósági megfontolásokból is. Az Európai Bizottság mellett, annak keretein belül működő központi európai AI office létrehozása egyebekben annak indokából is fakadt, hogy az elnök úr által is említett ChatGPT és hasonlóak - tehát a generative purpose, általános célú mesterségesintelligencia-alkalmazások - egyfajta központi megítélését látta szükségesnek a jogalkotó. Ez lesz a fő hatásköre az európai AI office-nak, amellett, hogy az egyes tagállamokban is létre fognak jönni a hasonló hivatalok, ügynökségek. Ezek egyrészt a nemzeti szintű gondolkodást segítik elő, amely majd összpontosul a bizottsági központi szinten, másrészt pedig azokat a megfelelőségtanúsítási eljárásokat is le fogja folytatni a tagállami szintű AI office, amely nem esik a generative purpose, tehát az általános célú mesterséges intelligencia kategóriájába, tehát minden más tagállami szinten fog eldőlni.

A cél nem egy újabb jogkörnek a telepítése, hanem az, hogy etikus MI-fejlesztést ösztönözzünk, és a nemzetközi párbeszéd eredményeképpen egy olyan egységes jogalkalmazás jöhessen létre, amely egyébként már sikeresen kipróbálást nyert a GDPR esetében, ahol az egyes tagállami nemzeti adatvédelmi hatóságok képviselői egy központi testületben gyűlnek össze, és úgy fogalmazznak meg egységesítési célú

iránymutatásokat akár a jogszabály hézagai, akár pedig az időközben felmerült kérdések tekintetében.

Ami a fogyasztóvédelmi megközelítést illeti - sietve megköszönve türelmüket, hogy az AI Actet jelentőségénél fogva ilyen terjedelemben volt módomban bemutatni -, alapvetően eszközökre és elvárásokra szeretném felhívni a szíves figyelmüket. Az eszközökben nincs érdemi novum, megszokott jogalkotási és jogalkalmazási eszközökkel találkozunk. Ami a fogyasztói jogokat sértő mesterségesintelligencia-rendszereket illeti, ott továbbra is a tilalom a főszabály, ahol incidenseket tapasztalunk, akár csak az adatvédelem esetében, ott megfelelő mechanizmusok kell hogy rendelkezésre álljanak ezek bejelentésére és kezelésére. Az emberi felügyelet továbbra is egy permanens elem, és a legjobb gyakorlatokat a tagállamok között is meg kell osztani és lehetőség szerint azokat adaptálni is kell. Hiszen ez következik is abból, hogy rendeleti szintű jogalkotásról van szó, amely egy olyan harmonizációs eszköz, amely közvetlen hatállyal és alkalmazással bír az egyes tagállamokban, tehát nem szükséges azt átültetni, hasonlóan az irányelvekhez, hanem átültetés hiányában is közvetlenül hivatkozható akár a bíróságok vagy más jogalkalmazó fórumok előtt.

Ami pedig a technológiai fejlődés nyomán követését illeti, a szabályozás igazítása pontosan a jó gyakorlatok iránymutatásokban való testet öltése, avagy akár magának az AI Actnek a felülvizsgálata útján is lehetséges. Tehát a jogalkotó nem kívánta vindikálni magának azt a kiváltságot, hogy ő tökéleteset alkot, hiszen erre nincs is módja, elismeri, hogy a technológia vágtató minősége adott esetben a szabályozás felülvizsgálatát is szükségessé teheti.

Ugyanakkor, ami az elvárások oldaláról illeti a kérdést - talán ez érdekesebb a fogyasztó szempontjából -, elvárás, hogy alapvetően ne a kereskedői oldalt helyezze előnybe a mesterséges intelligencia, ne a kereskedőnek egyszerűsítse a dolgát, hogy ilyen egyszerűen fogalmazzam meg, hanem a fogyasztót hozza helyzetbe. Azokat a hagyományos panaszkezelési és ügyfélszolgálati modelleket, amik általánosan ismertek, ne kiváltsa a mesterséges intelligencia, hanem amellé sorakozzon fel, azt kiegészítse, és mindez által a fogyasztó mindig is legyen tisztában azzal, hogy mikor találkozik humánnummal, és mely esetben szembesül mesterséges intelligenciával. Tehát a valóságtól való elrugaszkodás semmiképpen sem célja sem a rendelettervezetnek, sem pedig az Unió fogyasztóvédelmi megközelítésének, amely egyébként nyilván a magyar nemzeti jogalkotással is egybecseng.

Alapvetően arra szükséges figyelniük jelen pillanatban, hogy bár jövőbe tekintő szabályozásról beszélünk, de már jelenleg is velünk élő megoldásokról van szó. Tehát így a kereskedők honlapjain vagy adott ügyintézési felületeken olyan személyre szabott ajánlatokkal találkozhatunk, amelyek jóllehet a fogyasztói döntéshozatal megkönnyítése, megolajozása céljából szolgálják a kereskedő érdekeit is, de adatvédelmi szempontból ezek jogszerűek, és hogyha megfelelő tájékoztatással, illetőleg hozzájárulással társulnak, akkor ezek, azt gondolom, hogy mind a kereskedő, mind pedig a fogyasztó érdekeit egyaránt szolgálhatják.

Ugyanígy - még egyszer hangsúlyozva a különböző asszisztenseknek a szerepkörét -, amikor nem elérhető akár mondjuk egy éjszakai órán a természetes személy hangja egy vonal végén, akkor lehet, hogy egy AI-alapú, a leggyakoribb kérdésekre fókuszáló, de mégis egy emberi hangon megszólaló tájékoztatás szolgálhatja a fogyasztó érdekét, mert egy olyan technikai problémával szembesül, ahol már mondjuk nincs türelme elolvasni a hosszú leírásokat, felhasználói kézikönyveket, és egy egyszerű gombnyomással mégiscsak egy emberi hangon megszólaló segítséget kap.

Ha mindeddig azt a benyomást keltettem volna, hogy itt kizárólag egy európai keretrendszerrel beszélünk, akkor szeretném ezt cáfolni annyiban, hogy természetesen

a magyar jogalkotás, az EU-konform magyar jogalkotás is megteremtette már jó régen a fogyasztóknak a védelmi kereteit. Így különös hangsúlyt érdemel a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló, 2008-ra visszavezethető törvény, amely általános jelleggel fogalmazott meg tilalmat a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokkal szemben, és ez természetesen analóg, hasonló megfontolásból fakadó jogszabályi rendelkezés, mint amit a mesterségesintelligencia-rendszerekkel kapcsolatosan megfogalmazunk.

A jogalkotó egy generálklauzulát fogalmazott meg a törvénynek az elején, és azt mondta, hogy ami nem szakmai gondosság követelménye szerinti eljárás, ezt a GVH úgy értelmezte, hogy ami minimálisan a hatályos jogszabályok előírásainak tiszteletben tartásán alapuló szakmai gondosság, és ez torzítja a fogyasztói magatartást, az tilalmazott. Tehát például nem lehet törölni kizárólag a negatív kommenteket egy terméknek vagy egy szolgáltatásnak a vonatkozásában, hiszen ez torzítaná a fogyasztói magatartást, kizárólag a pozitív vélemények alapján mindig igénybe vennék a szolgáltatást, mindig megvásárolnánk a terméket. Mesterségesintelligencia-alapon sem lehet szűrni a negatív kommenteket, azokat sem lehet ilyen alapon törölni.

Ugyanakkor felhívnám a figyelmet arra, hogy a technológia általában megelőzi a jogalkotást, indukálja is, hogy újabb szabályokat alkossunk, és ezért felmerülhet önökben a kérdés, hogy egy generálklauzula a jövőben képes lesz-e önmagában megóvni a fogyasztókat a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatoktól. Nos, ebben az a mi szerény és egyáltalán nem biztos predikciónk, hogy azok a feketelistás előírások, tehát tilalmi listák, amelyek jelenleg példálózó jelleggel próbálják kiszűrni a fogyasztókra veszélyes gyakorlatokat, azok feltehetően bővülni fognak, hiszen a mesterséges intelligencia olyan új gyakorlatokat, formákat fog tudni produkálni, amelyekre jelenleg még nem vagyunk felkészülve. Ebben a jogalkotó feladata a gyakorlat monitorozása és a gyors reakcióra való képesség biztosítása.

Még néhány gyakorlati és kifejezetten fontos fogyasztóvédelmi megfontolást szeretnék szíves figyelmükbe ajánlani, így az egyik legnagyobb fogyasztói kockázatot, az ingyenesség állítását szeretném a digitális gazdaság környezetében kiemelni, hiszen figyelemalapú gazdaságban élünk. A figyelemalapú gazdaság nem egy buzzword, hanem egy valós terminus technicus, hiszen a reklámozó vállalkozások komoly anyagi befektetésekkel élnek azért, hogy a vevők, a mi figyelmünket, a vevői figyelmet elnyerjék, ugyan ez ugyanolyan korlátos erőforrás, mint maga a minőségi adatkészlet. Mennyiségileg és minőségileg is fontos az adatvezérelt gazdaságban az, hogy az adatok, a jövő olaja - szerintem már a jelen olaja - rendelkezésre álljon.

E tekintetben nem önkritika nélküli az Európai Unió, hiszen az adatstratégiája kiemeli, hogy néhány technológiai vállalat birtokolja a világ adatainak nagy részét. Ez az önkritikai megfontolás, azt gondolom, hogy elismerésre méltó, és egyúttal azt is szükségessé teszi, hogy ha valaki á-t mond, mondjon b-t is, adjon megfelelő válaszokat a jogalkotó. Itt két dologra hívnám fel a figyelmüket.

Egyrészt a fogyasztói adatok használata ab ovo bevételesteremtési lehetőségek előidézésére önmagában nem jogellenes. Talán ismert, hogy a legnagyobb közösségi platform egy ideig úgy hirdette magát, hogy az ingyenes és mindig is az marad. Ebből 2019-ben pattant ki egy ügy. A versenyhatóság, a Gazdasági Versenyhivatal ezt elítélő döntést hozott, majd 2021-ben a Kúria arra jutott, hogy itt az ingyenesség arra vonatkozik, hogy nincsen kifejezett, explicit díjfizetési kötelezettség, és ezért ez nem minősül megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak. Tehát a fogyasztói adatoknak a felhasználása, pusztán azért, merthogy én használhatom, görgethetem azt a platformot, és ezáltal információkat szerezhetek, nem minősül egy díjfizetési megállapodásnak, noha, ezt hozzá kell tenni, ezt a kúriai döntés maga is kiemeli, az eljárás során senki nem vitatta az adatok önállóan értékkel bíró minőségét.

Nagyon érdekes kérdésekről beszélünk tehát, amelyekre az Unió is reagál. Nemcsak az AI Act-ról van szó, nemcsak a GDPR-ról van szó, hanem a Digital Services Act-et is fontos említenünk, tehát a digitális szolgáltatásokról szóló, úgyszintén rendeleti szintű jogszabályt, amely az online platformokra vonatkozik, és megtiltja a profilalkotáson alapuló hirdetéseket, amennyiben azok igénybe vevője beazonosíthatóan kiskorú.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Az emberközpontúságnak egy újabb, különösen fontos szintjét ismerte föl az uniós jogalkotó: kiskorúak esetében a profilozáson alapuló, célzott reklámtevékenység tilalom hatálya alá esik.

Ami az online piacoknak a fogyasztóvédelmi felelősségét illeti, hogy tovább folytassam ezt a témát, maga a digitális egységes piac mint uniós instrumentum az e-kereskedelemben vetett fogyasztói hiten alapul, annak egyik pillére. Ugyanakkor be tudjuk azonosítani azt az információs aszimmetriát, egy nagyon jól hangzó szókapcsolatot, ami azt jelenti, hogy a fogyasztó mint általában a gyengébbnek tekintett fél, mindenféle egyéb várakozással szemben alulmaradni látszik az információk tengerében, az információk zajában, és bizony oltalomra, védelemre szorul. Ebből fakadóan a fogyasztói profilból az MI által megcélzottan elindított reklámok kockázatot jelentenek. Kiskorúak esetében ezek tilalmazottak, nagykorú állampolgár esetében ezek kockázatot jelentenek. Ezért szükséges azonosítanunk azt, hogy van-e itt felelőssége az online piacoknak.

A válasz pedig igenlő, tehát van felelőssége, és kötelezettségeket, fogyasztóvédelmi jellegű kötelezettségeket is bevezet a '22-ben elfogadott digitális szolgáltatásokról szóló rendelet. Így bejelentési rendszert hoz létre akkor, hogyha incidenseket vagy termékeket, fogyasztói érdekeket sértő termékeket tudunk azonosítani. Egy új kategóriát is megalkot, ez a „compliance by design”, amely ismerős lehet a GDPR-ból, ahol a „data protection by design and default” - magyar fordításban: beépített és alapértelmezett adatvédelem - koncepciója került megalkotásra. Ez azt jelenti, hogy a termék előállítója vagy a szolgáltatás nyújtója az első pillanattól kezdve azzal a szemlélettel kell hogy megformálja a termékét, illetve a szolgáltatását, hogy ő megfelel ezeknek a jogszabályi követelményeknek. Nem megalkotja a terméket, és utána igazítja a jogszabály követelményeihez, hanem már a fejlesztés, a termékialakítás folyamatába kell építenie a jogszabályi megfelelést. Ez egy nagyon fontos és új koncepció, amely lehet, hogy már magától értetődő, mégis egy újkeletű vívmánya az uniós közös gondolkodásnak.

Egy kézzelfogható példát szeretnék ennek kapcsán mondani, ezek a bizonyos sötét mintázatok, a „dark patterns”. Az online piacokon ezekkel gyakorta találkozhatunk akkor, hogyha egy visszazámláló jelenik meg a kosarunknak a feltöltésekor, amellyel azt jeleníti meg az adott online piactér, hogy már csak kettő darab termék van belőle, ezért nyilvánvalóan célszerű, ha mihamarabb vásárlásra adom a fejemet. Avagy esetleg a vásárlás folyamatában jelennek meg különböző lépésenként, egy-egy ráragadó költségelem formájában az árnövelő tényezők, ezeket úgy hívja a szaknyelv, hogy csepegtető árazás. A végén, bár egy kecsegtető értékajánlatot láttam az elején, mégis egy nagyobb összegnek a kifizetésére vagyok kénytelen, ha már eljutottam a döntési folyamatnak a végstádiumába. Az benne a manipulatív elem, hogy a döntési folyamaton végigvezetett a sötét mintázat, és utána már a saját addigi erőfeszítéseimbe vetett hitemet azzal koronázom meg, hogy mégiscsak megvásárolom a terméket, noha ráragódott egy ár, és sokkal több volt belőle készleten, mint az feltüntetésre került, és lehet, hogy egyáltalán nem is öt percem volt arra, hogy megvegyem, hiszen ezek a hét minden napján, a nap 24 órájában rendelkezésre álló felületek.

Hogy jön ez a mesterséges intelligenciához? Sajnos két, nagyon praktikus úton, illetőleg az egyik az sajnálatos, a másik az szerencsés. A sajnálatos talán az, hogy az egyes profilalkotásból nagyon is jól tudja a mesterséges intelligencia, hogy mely terméket vizslatok, mi az, amire éppen, úgy tűnik, hogy szükségem van, ezekkel lesz tele az én üzenőfalom, és ha ilyen sötét mintázatok azonosíthatóak, azért bizony az online piactér önálló felelősséggel is tartozik. Tehát nemcsak a kereskedő, hanem az online piactér mint közvetítő entitás felelőssége is megállapítható. Ami pedig a pozitív oldal, az pedig az, hogy a lengyelek az MI-t arra is alkalmazzák, hogy ezeket a sötét mintázatokot beazonosítsák.

Zárófoliaként engedjék meg, hogy keretes szerkezetbe foglaljam prezentációnkat azzal, hogy az elnök úr által szorgalmazott és bemutatott eszközöket, mint a munkacsoporti működés, a közös gondolkodás, kettő önálló rezsím tekintetében is a figyelmükbe ajánljam. Számos esetben elhangzott az adatvédelem, a fogyasztóvédelem, az önök fő fókuszja.

A közös pontok és szinergiák világosak, a tisztességesség, az átláthatóság, az elszámoltathatóság, az, hogy a jogalkalmazási kihívásokat a jövőben kezelni legyünk képesek, úgy ezt a két jogterületet célszerű a hatóságok közötti együttműködéssel közelebb hozni egymáshoz, a jogértelmezési összhang kialakítása erősítheti a jogbiztonságot és az abba vetett fogyasztói hitet. Mindezt pedig olyan munkacsoportok útján is segíti a hazai és uniós gondolkodás, amelyből én most egy uniós példát emelnék ki, ahol a fogyasztóvédelmi és adatvédelmi hatóságok gondolkodásának eredményeképpen a gyermekbarát hirdetések öt alapelvét desztillálták, és ezek olyan kritériumok, amelyek egyszerre tilalmak, egyszerre elvárások, hogy a ma már digitális eszközöket használó kiskorúak is olyan, kizárólag elfogadható reklámtevékenységnek legyenek a címzettjei, amelyek etikusak és változatlanul emberközpontúak.

Tisztelettel megköszönöm szíves figyelmüket, és legjobb tudásunk szerint állunk rendelkezésükre felmerülő kérdéseik esetén. Köszönöm szépen.

Kérdések, válaszok

ELNÖK: Nagyon köszönöm az elképesztően alapos előadásukat. Elnézést kérek egyben, senkit nem szerettem vagy szeretünk volna sürgetni, csak azt tartjuk szem előtt, hogy az esetleg megfogalmazódó kérdésekre még a reakciók is megszülethessenek. A nehéz feladatnak abszolút megfeleltek az előadók, hiszen számos területen számos dilemma merült fel.

Én képviselőtársaimhoz fordulok a tekintetben, hogy ki kíván kérdést, hozzászólást megfogalmazni, jelezvén, hogy az albizottság elnöke a sor végén majd megtenné a saját észrevételeit. *(Jelzésre:)* Barcza Attila képviselőtársam jelentkezését láttam. Parancsoljon, képviselő úr!

BARCZA ATTILA (Fidesz): Köszönöm szépen. Köszönjük a tényleg alapos előadást, közben már sok kérdésemre választ kaptam.

Engem az érdekelne, hogy itt bemutatották a magyarországi szabályozásnak a tervezett lépéseit, például az arcfelismerésről, hogy mik ennek a részletei. De mi van akkor, hogyha átmegyünk a határon túlra? Tehát van-e olyan egységes európai vagy világszintű szervezet, amelyik majd összefogja ezt, hogy egységes legyen? Mert a személyi szabadság vagy az embereknek a saját, ilyen típusú jogaik Magyarországon nem sérülnek, de hogyha más ország ebben megengedőbb, akkor nem látják-e, vagy mit gondolnak arról, hogy a szabályozásban egy nagyon éles különbség alakulhat ki ezen a nagyon szenzitív területen - nem tudom, érthető-e így, hogy mire gondolok. Ebben valahogy egységre lenne szükség, de nyilván az országok a közös

egyeztetésekben ezen a nagyon új területen még nem ott tartanak. Tehát ez a témakör érdekelné engem. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Az előadók engedelmeivel a kérdéseket ilyenkor tömbösítve szoktuk összegyűjteni, aztán egy körben adjuk át a reagálás jogát. Tordai Bence képviselőtársam jelentkezését rögzítettem, és igyekszem a csoportdinamikát erősen szondázni. Parancsoljon, képviselő úr!

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm, elnök úr, és nagyon köszönöm az előterjesztőknek vagy - hogy is kell mondani - a vendégeinknek ezt az előadást, tényleg nagyon alapos, kimerítő és szerteágazó volt. Egy-két kérdés maradt bennem.

Az egyik, hogy a nagyjából minden európai szabályozásra vonatkozó konkrét kérdés és álláspont nagyon megnyugtató volt. Tulajdonképpen meg is lepődtem, hogy ennyire kemény a szabályozási tervezet azokkal a köztéri biometrikus azonosításokkal kapcsolatban, amelyek azért a gyakorlatban több országban helyel-közzel, és nem mindig teljesen átlátható módon működnek, nemcsak a Távol-Keleten, hanem akár Magyarországon is. Az elmúlt években, azt hiszem, Szitakötő-projekt néven futott egy olyan köztéri kamerák rendszerét felállító, azoknak a képeit elemző és ezeket különböző, ki tudja, milyen, remélhetőleg legális eljárásokhoz használó rendszernek a kiépítése, amiben, amennyire tudjuk, a távol-keleti tapasztalatokra is hagyatkoztak. Tehát az a kérdés, hogy az aktuális magyarországi gyakorlatok ennek a készülő rendeletnek a fényében a jövőben illegálisnak minősülnek-e.

A másik kérdésem, amire lehet, hogy csak nem figyeltem elég jól, és elnézést, hogy időnként multitaskingolnom kellett. De az olyan típusú élmények, amiket fogyasztóként sokan megélnék, vagy legalábbis gyakran baráti beszélgetések tárgyai, miszerint nem is feltétlenül korábbi keresési találatok, vásárlási szándékok vagy ehhez hasonló, kifejezett különböző honlapokon tett megnyilvánulások alapján céloznak hirdetések, hanem sokszor az a benyomása sok embernek, hogy csak beszélgetnek valamiről, és ezek alapján jönnek be keresési találatok, vagy nem keresési találatok, hanem hirdetések - bár akár a keresési találatok rangsorolásánál is működhetnek, gondolom, az ilyen típusú mesterségesintelligencia-alapú megoldások. Szóval ezzel kapcsolatban van-e tudás, van-e gyakorlat? Kitér-e erre a szabályozás? Vannak-e bizonyítékok az ilyen típusú sejtelmekre, vélelmekre, félelmekre?

A harmadik kérdésem pedig az volna, hogy bár nagyon örvendetes, hogy a gyerekeket vagy a kiskorúakat védendő csoportként, külön is kiemelten kezeli a szabályozás meg általában a gyakorlat és az egész iparág, sokszor van olyan érzésünk, hogy nemcsak a gyerekek kiszolgáltatottak és védtelenek, hanem egyszerűen a nem kellő tájékozottság vagy a digitális írástudás hiánya vagy hiányosságai miatt a felnőttek is ugyanolyan kiszolgáltatottak lehetnek a digitális térben, nem kizárólag, de jelentős részben a mesterségesintelligencia-alapú megoldásokkal kapcsolatban. Az ilyen típusú tudatosság növelésére, az ezzel kapcsolatos képzésre, az ilyen tudástartalmak közoktatásba való bevitelére vannak-e célok, tervek, szándékok, jó gyakorlatok, szabályozások vagy bármi, amiről nekünk itt most tudnunk érdemes? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Ahogy jeleztem, a sor végén az albizottság elnöke is meg kívánja fogalmazni saját észrevételeit. Én nagyon örülök, hogy John Fitzgerald Kennedy és egyébként a fogyasztói alapjogok is felmerültek, már csak azért is, mert az említett fogyasztók a másik oldalon minden esetben munkavállalók is lehetnek, tehát a két halmaz között azért elég erős az átfedés.

Itt is szóba került - nagyon helyesen - az átképzések és a korral való haladás kérdésköre, amit én maximálisan támogatok, amellet, hogy úgy gondolom, hogy a mesterséges intelligenciával két dolgot nem lehet csinálni: nem érdemes megpróbálni betiltani, hiszen szembejön ezerféle formában, tehát ha valakinek hasonló boomer elképzelései lennének (*Derültség.*), én egészen biztos, hogy lebeszelném ezekről.

A másik, amit szigorúan tilos csinálni, az a kontroll nélküli szabadjára engedés kérdésköre, hiszen láthatjuk, hogy ezernyi veszély tombol. Amikor azt említettem egyszer, hogy a szabályozatlan környezetben a rémálmok korát hozhatja el a mesterséges intelligencia, akkor gondoljuk csak végig az elhíresült és gyomorforgató unokázós családokat, vagy amikor sérülékeny csoporthoz tartozó idős honfitársainkat felhívja valaki, és kiadja magát egy gyermekének, hozzátartozójának, és ilyen módon igyekszik tőle kicsalni valamit. Mi történik, hogyha egy személyes profilalkotást követően az AI, avagy a mesterséges intelligencia csinálja ugyanezt egy társadalmi csoport széles tömegeivel? Tehát látható, hogy óriási veszélyek állnak fenn.

Az AI Act kapcsán én üdvözlöm mondjuk a társadalmi kreditrendszerrel kapcsolatos távolságtartást - aminek minden formáját ellenezzük -, ugyanakkor teljesen korrekt volt az előadás a tekintetben, hogy egy bizonyos elemeiben 2026-ban vagy később hatályba lépő csomag csak korlátozottan lehet képes egy dinamikusan vágtató technológiát szabályozni, hiszen 2026-ra nagyon sok területe, eleme ki is cserélődik ennek a piacnak, és olyan újonnan szabályozandó területek jelenhetnek meg, amelyekről most még fogalmunk sincs. Ezzel kapcsolatban kérdezem az előadókat, hogy szerintük mi lenne a helyes eljárásrend a jövőbeni, mesterséges intelligenciát szabályozó hivatal magyarországi felállításával kapcsolatban, egy önálló AI office kijelölése, vagy pedig adott esetben mondjuk a Gazdasági Versenyhivatal fegyverarzenáljának és költségvetési forrásainak a szélesítése. Hiszen mind a kettő mellett szólhatnak racionális érvek, de nagyon fontos a szakma álláspontja a tekintetben, hogy merre lenne a leghatékonyabb elmozdulni.

Jegyezzük meg azt is, hogy az említett átképzések tekintetében a tavalyi AI Acten személyesen vettem részt azon az előadáson, ahol Nagy Márton miniszter úr OECD-alapokra hivatkozva kivetítette, nagyon helyesen, hogy a magyar álláshelyek 37, azaz harminchét százaléka van veszélyben középtávon a digitális transzformáció miatt. Nyilván ezek közül nagyon sok a mesterségesintelligencia-érintettségű veszélyforrás. Kiderült az is, hogy régóta megdőlt az a hamis ábránd, miszerint itt a futószalag mellett dolgozó munkások álláshelyeire van alapvetően veszéllyel a mesterséges intelligencia, és aki képezi magát, többdiplomás és a többi, az vélhetően biztonságban van. A statisztikák nem ezt mutatják, az OECD a leginkább veszélyeztetett szakmahelyek felsorolásakor az első tíz között például a könyvelőket és irodai alkalmazottakat ugyanúgy említi, mint a gyárban dolgozókat.

Osztom azt a nézetet, miszerint nem szabad kizárólag a veszélyforrásokra tekinteni, hanem megoldásokat kell keresni. Vitatom ugyanakkor annak az alapfilozófiáját, hogy korrekt-e azt mondani a társadalomnak, hogy figyelj, te társadalom, jön egy nagy technológiai átállás, ez kétségkívüli veszélyeket jelent rád nézve, de lehetőségeket is. Képeztesd át magad, menj utána, fizess ki, beletettél a diplomádba meg a szakmádba mondjuk húsz évet, gyermekeket nevelsz, családod van, de amúgy önszorgalomból és saját költségvetési forrásból intézd el ezt magadnak, hogy meg tudd hallani az idők szavát.

Nagyon leegyszerűsíttem most ezt a képletet, de azt szeretném mindebből kihozni, hogy elképzelhetőnek tartják-e azt, hogy a költségvetés álljon helyt bizonyos esetekben, és támogatott formában történhessen meg ez az átállás. Az én személyes koncepcióm erre a magyar munkahelyvédelmi alap koncepciója, amely két dolgot támogathatna: egyrészt ingyenes átképzési programokat azok számára, akik az MI által

veszélyeztetett munkakörökben dolgoznak, és adott esetben átképezhetőek éppen a mesterségesintelligencia-érintettségű szakmákra is, másrészt innen lehetne megvalósítani azon magyar startupok konkrét, mérhető anyagi támogatását, amelyekről azt várnánk, hogy a mesterségesintelligencia-forradalom résztvevői lehessenek vagy akár zászlóshajói. Ezen két területet rettenetesen fontos lenne támogatni.

Az én koncepcióm erre egy magyar munkahelyvédelmi alap, ahova egyébként egy külön adózási forma tekintetében egy szabályozatlan piacon működő, akár AI-nagyvállalatok is befizethetnének, de nyilván a költségvetés is helytálló. Ebben ugyanakkor szeretném az előadók álláspontját kérni, hiszen nem gondolom azt, hogy csak a társadalomra vetíthető az a társadalmi költség, amely egyébként a nagyvállalatok szintjén egy óriási profittömeggel jár együtt. Említettük mondjuk a digitális óriásokat, erős a hiányérzet bennünk, hiszen ezen óriások adóbefizetéseit a magyar költségvetésben egészen biztosan nem látom a kellő mértékben, de európai viták is folynak arról, hogy a különböző csiki-csuki módszerekkel hogy kerülnek el az adófizetést ezek a társaságok. A startupok tekintetében, a magyar cégek tekintetében szintén ez az elképzelésem, tehát egyértelműen támogatnám azt, hogy támogatott módon tudjanak bekapcsolódni ebbe az iparágba.

Zárásként meg kell említenem azt is, hogy dr. Vajda Viktor előadásában felmerült itt a fogyasztóvédelmi feketelista bővítésének a lehetősége. Mely területeken és milyen konkrét példák mentén képzelem el mindezt? Tehát mik azok a fő, újonnan leselkedő veszélyek, fogyasztókra leselkedő veszélyek, amelyek a mesterséges intelligenciával kapcsolatba hozhatók? Illetve szeretnék egy javaslattal élni, és erről kérdezem a véleményüket. Én úgy gondolom, hogy a feketelistás módozatok alapvetően jogsértőek, és nagyon sok esetben a semmisség jogkövetkezménye fűződhet hozzájuk. De a szürkelista bővítéséről mit gondolnak? Tehát nagyon sok esetben vannak olyan véleményes és önök által is említett olyan példák, amelyek legalábbis a határon billegnek a legalitásnak. Sok esetben átcsúsznak a szűrőn, de itt a fogyasztó megtámadásának lehetőségét tudjuk szavatolni, tehát a megtámadhatóság lehetőségét azzal, hogyha bekerül ebbe a szürkelistás körbe, adott esetben a jogalkotársba, szabályozásba is egy-egy kérdéskör. Tehát ennek a bővítését támogatnák-e?

Még nagyon-nagyon sok kérdés lenne, remélem, hogy még találkozunk ilyen albizottsági keretek között egy ilyen hasonló körrel. Az idő előrehaladott voltára való tekintettel több kérdést nem osztanék meg önökkel, de nagy tisztelettel várnam ezekre a válaszukat. Úgy látom, hogy további észrevétel nincs (*Senki sem jelentkezik.*), tehát parancsoljanak! Dr. Vajda Viktoré a szó.

DR. VAJDA VIKTOR ügyvezető-helyettes (Neumann János Nonprofit Közhasznú Kft.): Köszönöm szépen, elnök úr. Mindenekelőtt megtisztelő, hogy figyelemmel követték az előadást, és ez a kérdésekben is visszaköszön, ezért részemről az öröm, hogy néhány reflexiót tudok tenni, amelyek, remélem, hogy zömmel a válasz minőségét is eléri.

Az első kérdésre, a határon átnyúló kockázatok kezelésére irányulóan a rendelet minősége, tehát az uniós jogi aktus természete adja meg önmagában a választ. Túl azon, hogy a technológia is határon átnyúló minőséget hordoz természeténél fogva, maguk a rendeletek is, tehát akár a GDPR, akár a majdan hatályba lépő AI Act is azt az extraterritoriális hatályt fogja hordozni, amely függetlenül a szolgáltató székhelyétől, ha az Unió területén vagy uniós állampolgárt érintő szolgáltatásról van szó - tehát az Unió területét vagy pedig egy uniós polgárt céloz a szolgáltatás -, arra a hatálya megállapítható, és így az eljáró hatóságoknak a hatásköre is megállapítható lesz. Tehát ilyenformán nem áll meg az Unió külső határainál a rendeletek alkalmazhatósága. Ha

a kérdés úgy szól, hogy a határokon túl utazva mennyire védhet meg minket, mennyire oltalmazhat minket mondjuk Dél-Amerikában az AI Act, ott már vannak nyilván kétségeim. De egy dél-amerikai szolgáltató, amely az Unióba irányulóan nyújt szolgáltatást, nem tudja pusztán székhelyének uniónkívülisége okán mentesíteni magát az AI Actból fakadó kötelezettségek alól.

Ami a biometrikus azonosítást illeti, itt egy szónak, amelyet lehet, hogy talán el is haraptam vagy nem hangsúlyoztam ki kellőképpen, a jelentőségére hívnám fel a figyelmet. Ez pedig az, hogy a távoli biometrikus azonosítórendszer minősül magas kockázatúnak, ez esik szigorú követelmények hatálya alá, és ezen távoli biometrikus azonosítás használatának a tilalma állapítható meg nyilvános helyeken. Ilyenformán a kivételnek a relevanciáját, amit említettem is, továbbra is fenntarthatjuk, hogyha ennek van egy jól meghatározott célja, mint egy gyermek felkutatása vagy egy közvetlen terrorfenyegetettség elhárítása, vagy egy súlyos bűncselekmény elkövetőinek a felderítése, ott a megfelelő hatósági engedélyekkel, a kivételi kör alapján ezek a technikai eljárások mégiscsak alkalmazásba vehetőek.

Ami a célzott reklámok keltette aggályoknak a kérdéskörét illeti, itt szükséges rámutatnom arra, hogy bár a humánus egyediségében nagyszerű és megismételhetetlen, ugyanakkor a digitális térben való cselekvésünk mégiscsak olyan mintázatokot mutat, amelyek önálló elemzés tárgyát képezhetik, és amelyben bizonyos hasonlatosságok mutatkoznak. Tehát a fogyasztók korcsoportok szerint például hasonlatos cselekvésekkel, hasonlatos keresési előzményekkel kategorizálhatóak, és ezeknek a mintázatoknak a figyelése útján a leghatékonyabbak a különböző reklámmegfogalmazók. Tehát nem okvetlenül szükséges lehallgatást vizionálni amögött, hogy egyébként mik az én keresési előzményeim, vagy egyáltalán csak abból, hogy egy honlapon mennyi időt töltök, mely reklámnak mennyi figyelmet szentelek, a korábban megtekintett termékekből a legközelebb érdeklődésemre számot tartó termékre tud következtetni a rendszer, és lehet, hogy még én magam sem tudom, hogy felmerül az óhajom, már ott tartunk.

Mondanék egy érdekes példát, ha megengedik, nagyon röviden. Van egy intelligens kulacs, amely vízzel feltölthető, és ha jó ideig nem töltöttem fel vízzel, és ez össze van kötve a telefonommal, akkor lehetséges, hogy a telefonomon megjelenik egy egyébként drága, tehát nem csapvíznek, hanem egy drága üdítőitalnak a reklámja. Az már mérlegelés tárgyát képezheti, hogy ez mennyiben megengedhető, ugyanis ez nyilván fogyasztásra ösztönöz, mint világunkban oly sok jelenség. Mennyire lehet ezt az okoseszközt a fogyasztó hasznára értékelni? Erre én nem kívánom megadni a választ, viszont a példa nem saját, úgyhogy érdemes megfontolás tárgyává tenni.

A fogyasztó gyengébb félként való megítélése az természetesen egy permanens jelenség, ahogyan mondtam, az információs aszimmetriában a fogyasztó a gyengébbik fél szerepét tölti be a továbbiakban is. A digitalizáció nem tudta a fogyasztót olyan helyzetbe hozni, hogy a személyes interakciók jelentette problémákon könnyebben emelkedjen felül. Elég, ha csak arra gondolunk, hogy korábban a porszívóügynökökkel szemben védte a fogyasztóvédelmi jog az egyszerű magánembert, a fogyasztót.

Ha visszatekintünk a Doorstep Selling Directive-re az uniós jogalkotásban, ott pontosan az volt a konfliktus, hogy ha már valakit majdhogynem beengedek a lakásomba egy rövid termékbemutató erejéig, akkor a rossz házigazda benyomását keltem, amennyiben én nem vásárolok meg a terméket. Ami 40 évvel ezelőtt a porszívóügynök volt, az most a profilalkotáson alapuló célzott reklám, úgyhogy itt szükséges a rezilienciát, tehát az ellenállóképességet növelni, ebben tagadhatatlan és elkerülhetetlen szerepe van az edukációnak. Ugyanakkor vannak olyan eszközök, amelyek korábban is nagy sikerrel kerültek bevezetésre, engedtesék meg, hogy utaljak a cooling-off periodra, más néven a kéthetes elállási időszakra, amely az online

vásárlások esetében a fogyasztót megilleti. Tehát a pozitív jövőképünkre okot adhat az, hogy az eddigi fogyasztóvédelmi eszközök működését siker koronázta.

Röviden még az AI office vonatkozásában: én itt szakértői szinten arra tudok csak utalni, amit a prezentációmban is igyekeztem hangsúlyozni, hogy a jogalkalmazás széttartó minősége nem lenne kívánatos, így akár egy olyan hatósági együttműködés is vizionálható, hiszen ezt a rendelet nem zárja ki, amely lehetővé teszi azt, hogy az egyes különböző hatósági jogköröket egyaránt érintő mesterségesintelligencia-kérdésekben legyen egyfajta közös megítélésre lehetőséget teremtő intézményi megoldás.

Ami a mesterséges intelligencia társadalmi hatását illeti, természetesen minden jel arra mutat, hogy a mesterséges intelligencia alkalmazásának a gazdasági és társadalmi hatásai összevethető jelentőségűek lehetnek akár az ipari termelés gépesítésével vagy az internet megjelenésével, és egy ilyen nagy jelentőségű változás óhatatlanul mindig társadalmi alrendszerek átrendeződéséhez vezet. Tehát a mindennapi életünk átalakulása is fakad belőle, és ez természetesen nemcsak a fogyasztók, hanem adott esetben a munkavállalók oldalán is meg fog jelenni, még hogyha egy természetes személyben a két minőség összpontosul is.

Én azt tudom e tekintetben elmondani, hogy az a kívánatos és az én megértésem szerint zajló folyamat, hogy a kormány folyamatosan nyomon követi az MI alkalmazásának munkaerőpiaci hatásait, elemzi a technológia alkalmazásában adott esetben más fázisban tartó vagy eltérő fázisban tartó gazdaságokat, leszűri a tapasztalatokat, azokat figyelembe veszi, és azt gondolom, hogy ez lenne a kívánatos eljárás. Ugyanakkor, mint ahogy ez nem az AI Acthez, illetőleg a fogyasztóvédelmi szabályozáshoz kapcsolódik, ennek részleteit illetően én nem vagyok hivatott hivatalos álláspontot kifejteni.

Tisztelettel megköszönöm figyelmüket, és Jakab elnök úr is bizonyosan él még reflexiókkal.

ELNÖK: Igen, mindenképpen szeretném megadni a szót Jakab elnök úrnak, azzal a kitételrel, hogy 11 órakor itt a Gazdasági Bizottság ülése kezdődne. Tehát itt a munkatársakkal egyeztetve abban maradtunk, hogy mindenképpen folytatjuk az albizottság ülését, tehát szeretnénk önöktől egy következő időpontra konzultációs lehetőséget kérni, ahol a maga mélységében ki tudjuk fejteni az összes fennmaradó kérdést. De nagyon kíváncsiak vagyunk Jakab elnök úr zárszavára, parancsoljon!

JAKAB ROLAND elnök (Mesterséges Intelligencia Koalíció): Köszönöm szépen. Nagyon köszönjük, elnök úr, hogy itt lehettünk ma, és megfogalmazhattuk ezeket a gondolatokat.

Én csupán annyit szeretnék mindezekhez, amit ügyvezető-helyettes úr mondott, hozzátenni, hogy a Mesterséges Intelligencia Koalícióban éppen ezekről a kérdésekről beszélünk és próbálunk meg nyílt vitát folytatni, hogy Magyarország milyen véleményt, álláspontot fogalmazzon meg ezekben a kérdésekben, hogyan viszonyuljunk ezekhez a nemzetközi szabályozási javaslatokhoz. Ahogy említettem, több mint ezer szakértővel működünk hat munkacsoportban, és ezt kívánjuk a jövőben is fenntartani, hogy legyen egy nyilvános, mindenki számára hozzáférhető diskurzus, ami megfelelő inputokat ad a döntéshozók számára mérlegelni bizonyos kockázatokat, intézkedéseket, szabályozási kérdéseket.

Úgyhogy mi a jövőben is ehhez kívánunk hozzájárulni, és természetesen szívesen fogadjuk a megkereséseket, és állunk elébe minden további közös gondolkodásnak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük. Megtisztelő volt ilyen szakmai alaposággal ellátott gondolatokat hallani és ilyen előadásban részesülni. Mindenképpen folytassuk a következőkben!

Az ülés berekesztése

Köszönöm szépen a figyelmüket, az albizottság ülését ezennel lezárom. (*Jakab Roland: Köszönjük szépen.*)

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 02 perc)

Z. Kárpát Dániel
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Farkas Cecília